

Merre tovább Magyar Református Egyház?

**Tatai Egyházmegye
presbiteri konferenciája
Tata, 2012. február 11.**

A téma időszerűsége

- Miért kell nekünk, gyülekezeti, egyházmegyei, kerületi, közegyházi szinten is az egyházunk jövőjéről beszélni?
 - A nagyvilágban és a magyar társadalomban is nagyon jelentős változások zajlanak.
 - A globális hatalmi struktúrák szétzilálták a társadalmi élettereket, amelyekben az egyház és a magyar reformátusság működött.
 - A kereszténység folyamatosan visszaszorulóban van Európában.

A téma időszerűsége

- A fogyasztói társadalom végterméke a kiüresedett ember, akinek paradox módon egyre nagyobb igénye van a transzcendenciára.
- A történelmi egyházak – *benne az MRE is* – késve, vagy egyáltalán nem ismerik fel, hogyan kell megszólítani az egyház periferiáján, vagy azon kívül elhelyezkedőket.
- Az elmúlt 20 évben egyházunk továbbra is megőrizte működésének belterjes jellegét.
- **HA NEM VÁLTOZIK SEMMI**, akkor az MRE és gyülekezetei folyamatosan kiürülnek és kiüresednek.
- A változó világ és benne az élet értelmét kereső emberek sokasága nagy lehetőséget biztosít az MRE szolgálatának kiteljesedéséhez.

A stratégiakészítés szükségessége

- A stratégia egy adott időpontból, állapotból, vagy helyről egy másik időpontba, állapotba, vagy helyre való eljutás tudománya.
- A stratégia arra ad választ **HOGYAN** jutunk el egyik pontból a másikba.
- Véleményem szerint, egyházunk minden szintjén – *a gyülekezetektől a Zsinatig* – szükséges középtávú (6 éves) stratégiát alkotni.
- Mit tartalmazzon a presbitériumi ciklus-program?

Helyzetmeghatározás

Láttelel a nagyvilágból

- A nyugati világ gazdasági súlya folyamatosan csökken, a világgazdaság súlypontja Ázsiába tolódik.
- A globális pénzügyi és hatalmi struktúrák leigázták a nyugati, keresztény alapokon nyugvó civilizációt.
- A globális pénzfegyverekkel vívott világháború kritikus szakaszához érkezett.

Helyzetmeghatározás

Láttelek a nagyvilágból

- A nyugati történelmi egyházak szinte kivétel nélkül behódoltak a globális pénzügyi hatalomnak.
- Vallás szociológiai felmérések alapján a multikulturális társadalmakban az egyházak kiüresedése mellett nő a magukat vallásosnak mondók aránya.

Helyzetmeghatározás

MRE jelen helyzete a változó világban

- A „rendszerátalakítás” óta nemzedéknyi idő telt el, alkalmas a mérlegkészítésre.
- Minden jobbító szándékú programnak az Evangéliumra alapozva, a több száz éves múltú református örökség mellett, az elmúlt húsz év elemzéséből kell kiindulnia.

Helyzetmeghatározás

MRE jelen helyzete a változó világban

- Legnagyobb pozitívumnak a lelki ébredések, hitre jutások és fizikai építkezések mellett azt tartom, hogy az MRE
 - megőrizte hitvallásbéli és szervezeti egységét
 - kiépítette intézményrendszerét
 - megalakította az egységes Magyar Református Egyházat, amely nemcsak a világban élő magyar reformátusság egységesülését, hanem a magyar nemzet határokon átívelő egységesülését is elősegíti

***Legyen érte dicsőség az Úrnak!
Soli Deo Glória!***

Helyzetmeghatározás

MRE jelen helyzete a változó világban

- Minden eredményünk számbavétele mellett is igaznak tartom a következő sarkos megállapítást:

„A magyar reformátusság a rendszerváltozás óta eltelt több mint húsz évben belső okokból jóval kevesebbet ért el annál, mint amit a külső feltételek változása alapján elérhetett volna.”

Helyzetmeghatározás

MRE jelen helyzete a változó világban

Néhány példa:

- elmaradt a rendszerváltozás előtti múlttal való szembenézés
- nem tudtuk megszólítani és templomainkat, megtölteni az egyház periferiáján, vagy azon kívül levő statisztikai reformátusokkal, sem a rendszerváltás, sem a 2001. évi népszámlálás után
- nem tudtunk változtatni az egyházunk belterjes működésén

Helyzetmeghatározás

MRE jelen helyzete a változó világban

Néhány példa:

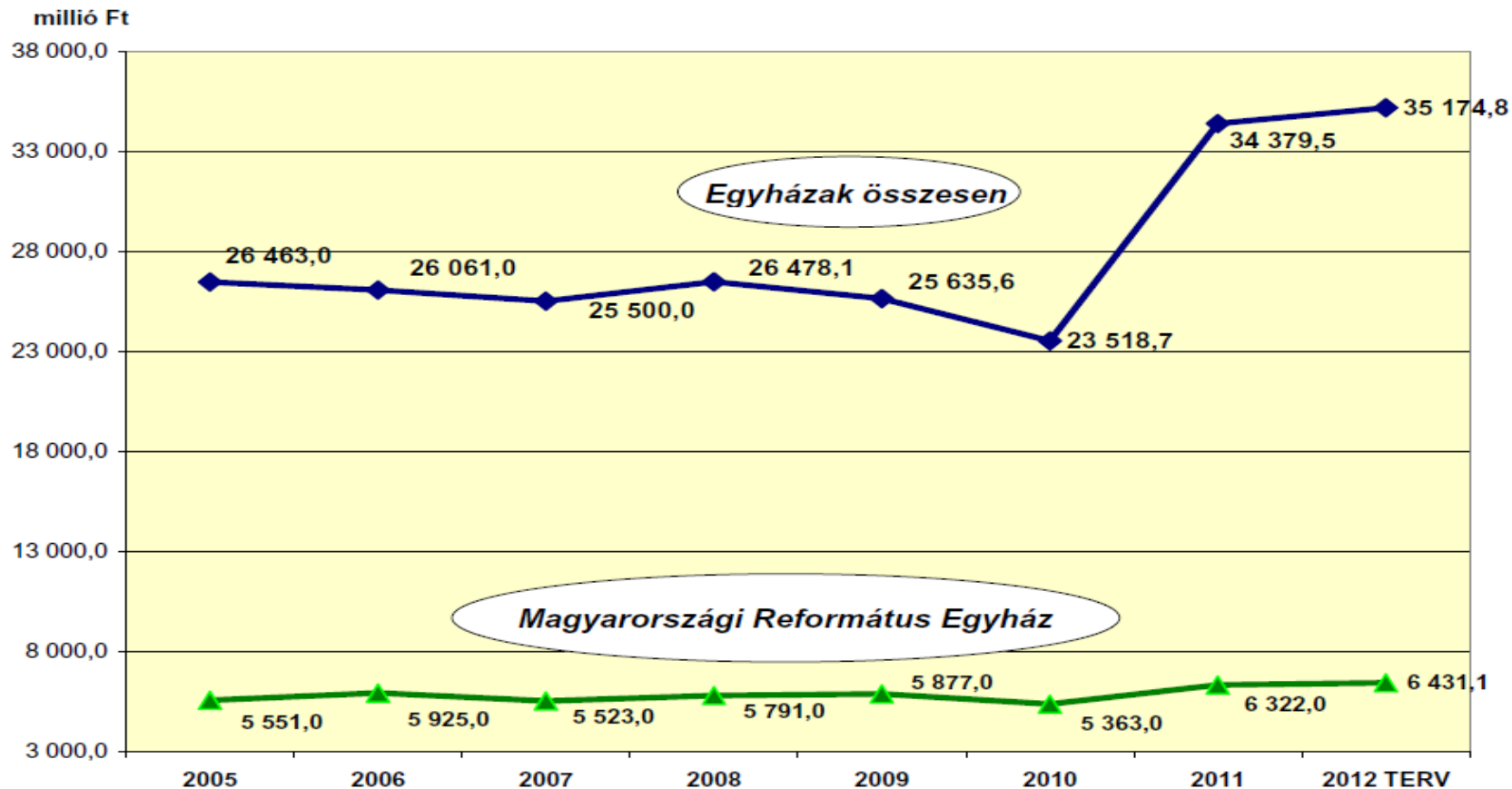
- sokszor nem hiteles a szolgálatunk az egyházon kívülállók számára, mert nem látják a szavaink és tetteink közötti összhangot (*ezt elsősorban magamra értem, de lehet más is találónak érzi*)
- az elmúlt 10 évben több mint 50 000 fővel csökkent az egyházfenntartók száma, ami nagyságrendben egy kisebb egyházkerületnyi egyháztagot jelent
- nem tudtuk az egyházunk javára kihasználni a lassan már két éve a magyar társadalomban és politikai vezetésben létrejött és régóta várt forradalminak mondható változásokat

Helyzetmeghatározás

Állami finanszírozás 2005-2012

EGYHÁZAK HITÉLETI TEVÉKENYSÉGÉNEK ÁLLAMI FINANSZÍROZÁSA 2005-2012 (millió Ft)

Helyzetmeghatározás

MRE jelen helyzete a változó világban

- Az egyház szociológiai kutatások is pontosan leírják a társadalomban zajló, vallásosságra jellemző folyamatokat
A felmérésekből megállapítható,

HA NEM VÁLTOZIK SEMMI, 2050-re:

- közel 2/3-ra csökken a legalább havonta templomba járók aránya és a fenntartók száma
 - a fiatalabb aktív korúak elmaradása miatt lényegesen változik a korösszetétel, egyre idősebb korúakból fognak állni gyülekezeteink
 - a kistelepülések gyülekezetei az elvándorlás miatt gyakorlatilag kiürülnek
- Ha nem változik semmi De miért ne tudnánk változtatni?!!
 - Biztosak vagyunk benne, hogy Jézus Krisztus evangéliuma továbbra is az egyetlen biztos iránytű a változó világban

A rendkívüli Zsinat és hatása az egyházi közéletre

- „*A merre tovább MRE?*” kérdése hozta össze a zsinati képviselőket Balatonszárszóra 2011. szeptember 28-29-én.
- Az ülészakon minden napirendhez volt újszerűnek mondható kezdeményezésem.
- Abban talán mindenki egyetértett, hogy **a magyar református egyház zöldellő oázisok és elsivatagosodó területek összessége**, de a jelentős részben ötletelés jellegű fórumnak látszólag nincsenek az egyházunk jövőbeni működésére vonatkozó döntései és határozatai.

A rendkívüli Zsinat és hatása az egyházi közéletre

- A rendkívüli ülésen felvetett problémák továbbgondolására a Zsinat Elnöksége bizottságokat alakított.
- A rendkívüli zsinat legfontosabb hozadéka, hogy tematizálta és ráirányította a figyelmet az egyházi és gyülekezeti közéletben a **„merre tovább”** és **„ha nem változik semmi”** égető kérdéseire. Egyházi életünk megújításának **„szent szelleme”** kiszabadult a palackból és minden szinten, a presbitériumoktól a fokozatos egyházi testületekig beszédtema.

Rendkívüli zsinat kérdőívének kiértékelése

A kérdőívet 40-en küldték vissza, 1-6 között lehetett pontozni

A zsinat ülés időtartama	4,5
A zsinati ülés céljainak teljesítése	3,8
A hozzászólási lehetőségek száma	4,5
A levezető elnökségek munkája	5,1
A kapott anyagok felhasználhatósága	4,3
A témák megtárgyalására szánt idő	4
Hasonló ülések szervezésnek fontossága	5,2
Hozzászólásának fogadtatása	4,2
Iránymutatóak-e az elhangzottak a jövőre nézve	4,4
A felvetett témák a valódi problémákat hozták elő	4,5
A „fordított frakcióülés” hasznossága	5
Az igei alkalmak megvalósítása	5,1
Összességében elégedett-e az üléssel?	4,7

Személyes látomás a jövő református egyházáról

- Nehémiás könyvében olvashatjuk (2,17):

„...Ti látjátok a nyomorúságot, amelyben mi vagyunk, hogy Jeruzsálem pusztán hever és kapui tűzben égtek meg; jertek építsük meg Jeruzsálem kőfalát és ne legyünk többé gyalázatul.”

Személyes látomás a jövő református egyházáról

- Az egyháztörténet azt tanítja, hogy minden jelentős megújulási mozgalom mögött egy küldetéserejű látomás rejlik. Személyek és közösségek olyan prófétai üzenet megragadottjai lesznek, amely az igazság erejével mozgósít.

Olyan új hitvallás megfogalmazására van szükség, amely a Szentírás centrális értékrendszerén alapul és egyaránt érvényesül benne a kétezer éves keresztyénséggel való kontinuitás, valamint a reformáció lassan 500 éves öröksége, de mégis mindenestül aktuális itt a Kárpát-medencében, a magyar ugaron.

Személyes látomás a jövő református egyházáról

Olyan - *a teremtettségünkre és a megváltottságunkra* – alapuló program születik majd, amely elsődleges és hiteles vallási élményt ad. Minden intellektuális szinten kifejezhető és oktatható (*általános iskolától az egyetemig*), a személyiséget felszabadítja, s ugyanakkor az életformát átrendezi.

Az üzenet felzengése közben alakul ki a régi és új tagokból álló, új közösségi tapasztalást adó, új típusú magyar református gyülekezet, amelyik a belső építkezéssel párhuzamosan vállalja az új magyar kultúrateremtés és nemzetszolgálat ezerágú feladatát.

Személyes látomás a jövő református egyházáról

- Ez az Üzenet a református egyházunkban még, vagy nem született meg, vagy nem kapott kellő nyilvánosságot vagy pedig a már részekben meglevő látomás elemeit még senki nem rakta össze „hitvallássá”.

Vázlatok a jövő református egyházának kialakításához

εἰσαγωγὰς κτλ

A misszió

- Azzal mindenki egyetért, hogy az **egyháznak elsősorban a misszióval kell foglalkoznia**. Ez azt jelenti, hogy minden egyházi tevékenységet az evangélium hirdetésének és szabadulásra váró embertársaink megmentésének kell alárendelni.
- Az egész országot missziós területnek lehet tekinteni.
- Az egyház **befelé irányuló missziós tevékenysége** csak az ún. hívő magot éri el, míg a statisztikai reformátusok felé eredménytelen a szolgálatunk.

A misszió

- A kifelé irányuló, - egyház és istenkép nélküli magyar társadalom megszólítása szóló misszió - pedig azért mutat kevés eredményt, mert részben koncepció nélküli és nem alkalmazza a tömegek széles körű elérhetőségét és meggyőzését biztosító eszközrendszert.
- A szószék és a személyes kommunikáció nem nélkülözhető, de már nem elég az evangélium hirdetésére és az egyház szolgálatának bemutatására.
- A református tartalomszolgáltatás lényeges bővítésére és egy infokommunikációs eszközöket is alkalmazó református médiacsalád kiépítését tartom sürgősen szükségesnek. (REFORMÉMÉDIA 2010 KONFERENCIA)

A misszió

- Médiaügyekben közegyházi kezdeményezés és Kárpát-medencei összefogás szükséges.
- Egyházon kívüli emberek és társadalmi csoportok megszólítására alkalmas missziói forma a **református háttérű**, missziós tevékenységet is felvállaló **szakmai közösségek** létrehozása a gyülekezetekben, illetve regionális vagy közegyházi szinten.
- Megkezdődött a szervezése a Magyar Református Üzletemberek Szövetségének

A világiak szerepe a megújuló református egyházban

- Véleményem szerint az új keresztyénség hordozója, reprezentánsa a világi ember lesz, tehát az a keresztyén, aki nem foglalkozásszerűen, tisztséget élvező tisztségviselőként reprezentálja Isten Országát, hanem az új évezred tennivalói között él majd bizonyságtevő módon.
- Az élőhitű világiaknak elsődleges szerepe van abban, hogy megváltoztassák az egyházunk intézmény jellegét a kívülállók szemében.
- A fokozatos egyházi testületekben világi képviselők szerepe általában formális és protokolláris.
- Érvényt kell szerezni annak az egyházalkotmányban is rögzített elvnek, hogy ügydöntő kérdésekben a világiak nélkül nem lehet határozni.

Az egyházszervezet megújítása

- **Az egyházszervezetünk mai működésére jellemző, hogy a presbiter-zsinati elvek, a demokrácia és a teokrácia együttesen érvényesülnek.**
- A közegyház 1881-es megalakulása óta a jogi keretek gyakorlatilag változatlanok.
- Fel kell adni az egyházszervezet változtathatlanságának dogmáját, mert a jelenleg működő modell is a korabeli erő és érdekviszonyok eredőjéből született.
- Nincs meghatározva, hogy föderális vagy konföderális berendezkedésű-e az MRE. A közegyház a kerületek laza szövetsége, vagy az MRE-nak vannak kerületei.

Az egyházszervezet megújítása

- Az elmúlt húsz év egyik jellemző vonása a püspöki hatalom és ezzel párhuzamosan az egyházkerületi szint megerősödése, mind a közegyházzal, mind az egyházmegyékkel szemben.
- A négy szintű gyülekezet irányítás az infokommunikációs társadalomban túlszabályozottnak és pazarlónak tűnik.
- Az önkormányzatiság fontos érték minden szinten, de egyes területeken a felsőbbbség javára le kell mondani a szervezett hatékony működésének érdekében.
- Az egyházmegyék és a közegyház szerepének erősítését tartom kívánatosnak.
- Nagyon fontos a 2009 május 22-én létrejött Magyar Református Egyház alkotmányának tartalommal való kitöltése.

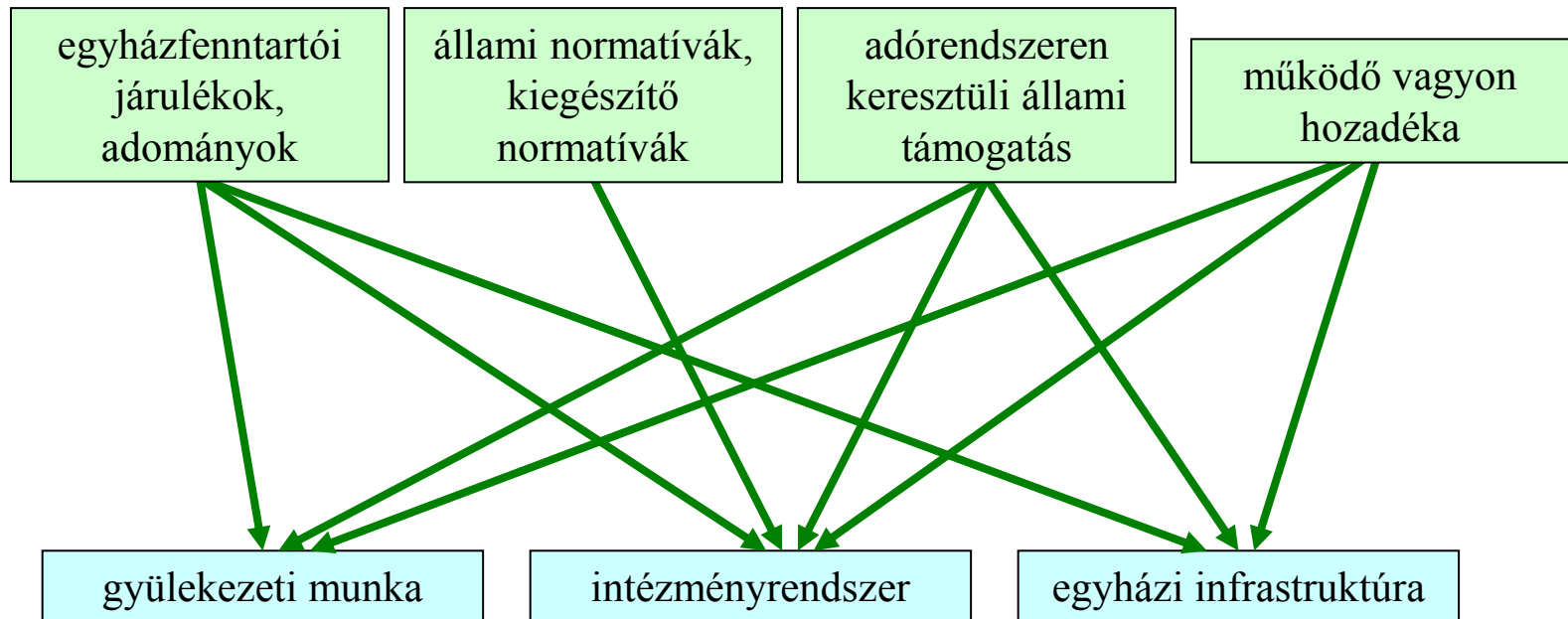
Gyülekezet és egyház finanszírozás

- A gyülekezeti hitélet költségeit a helyi gyülekezetnek kell előteremteni. A presbitereknek jó példával kell elől járni ezen a területen is. A fizikai épülést nagyon sok esetben a gyülekezet lelki épülése követi.
- Isten a legjobb befektetés.
- A gyülekezetektől a zsinatig érvényt kell szerezni annak az elvnek, hogy a szűkös forrásokat a stratégiai célok megvalósítására kell fordítani.
- Sürgetően szükséges az egyház finanszírozás átalakítása, mert minden évben „meg kell küzdeni az álammal”. Az egyházak a mindenkori éves állami költségvetés foglyai. A politikusoknak érdeke, hogy kézből etessék az egyházakat.

Gyülekezet és egyház finanszírozás

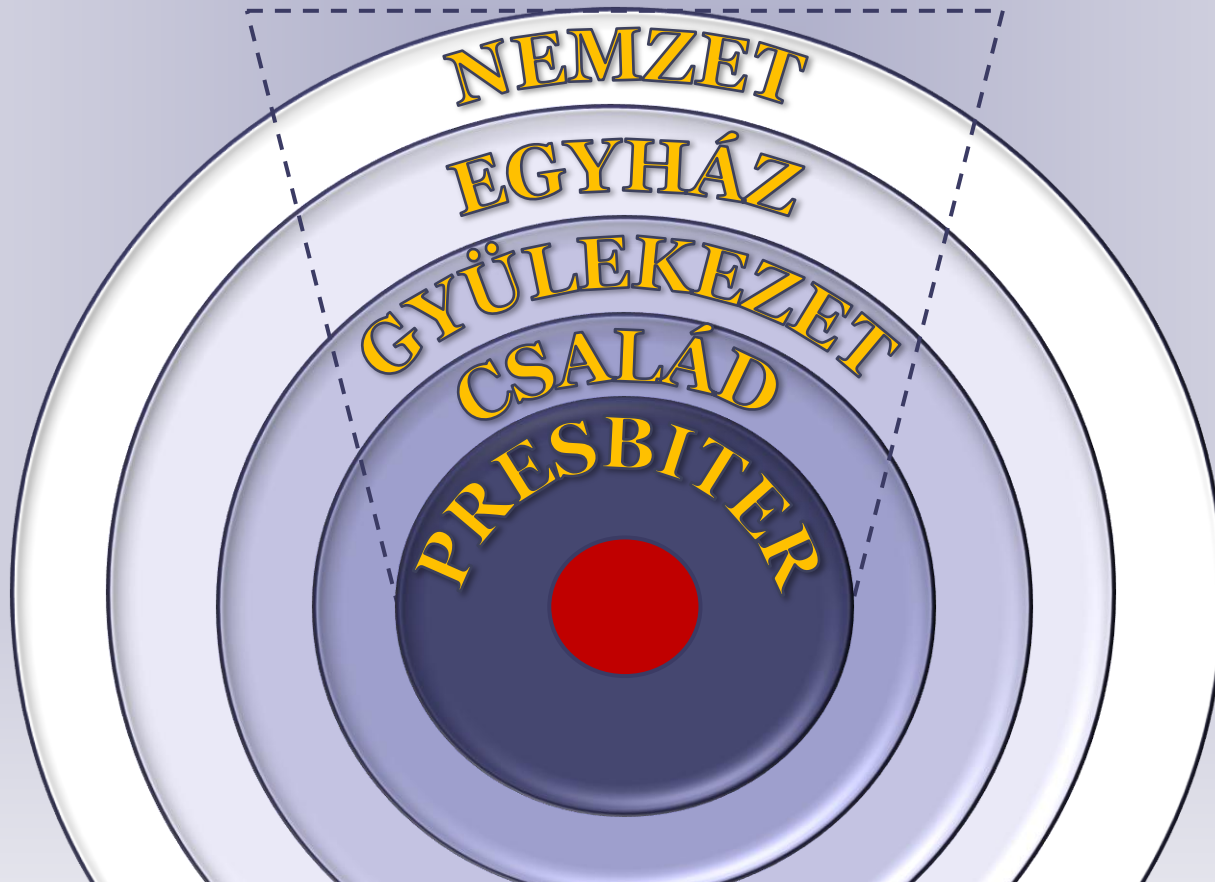
- A gyülekezetektől a közegyházig hosszútávra megvalósítható stratégiát csak úgy tudunk alkotni, biztos anyagi alapokkal rendelkezünk.
- Az álammal való tárgyalásokon el kell érni az MRE működő vagyonhoz juttatását.
- Gyülekezeteink számára fontos deklarálni, hogy nem mondunk le a
 - falusi gyülekezetek működését az államosítás előtt biztosító földvagyon ellenértékéről,
 - volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezéséről szóló 1991. évi XXXII. törvény hatálya alá nem esett egyéb ingatlanainkról.

FINANSZÍROZÁSI MODELL VÁZLAT

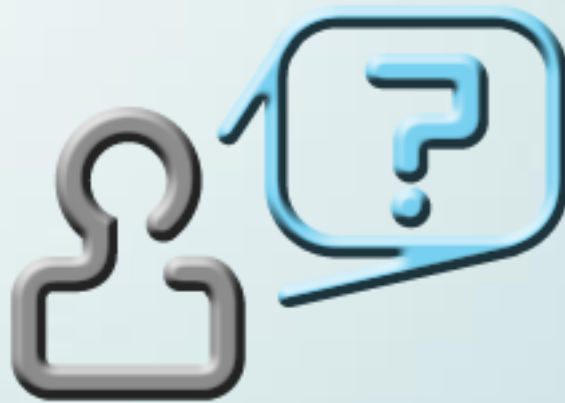
A presbiter

A presbiter, mint az egyház megújításának egyik legfontosabb építőköve, a körkörös felelősség elve.

Mit kell tenni nekünk, presbitereknek?

ORANDO, ET LABORANDO

Mikor erősödhetnek fel a változást jelentő folyamatok az MRE-ban?

- Ha Isten kegyelméből arra méltónak találhatunk
- Ha a négy egyházkerület vezetése azonosan látja a problémákat és a megoldásukra szolgáló stratégiát közösen megalkotják és megvalósítják.
- Ha az alulról. a gyülekezeti szintről jövő kezdeményezések elérik a „kritikus tömeget”.
- Ha a 2011. évi népszámlás adataiból a magyar reformátusság számbéli fogyásának jelentős gyorsulása olvasható ki.

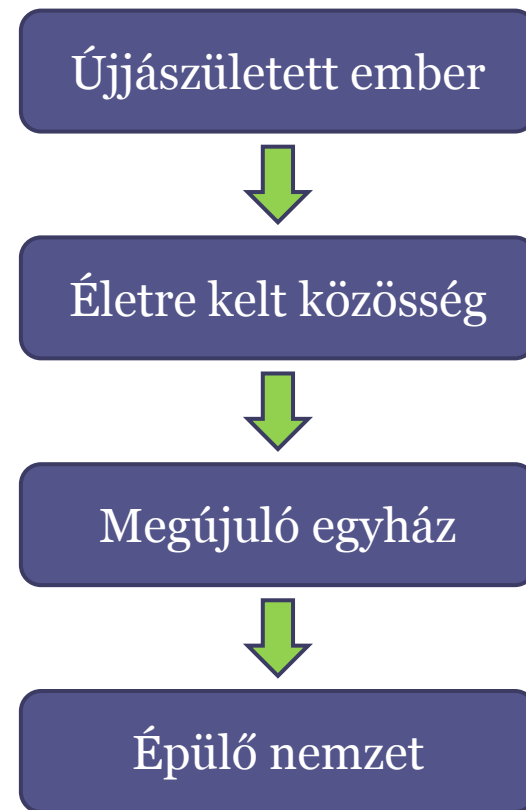
Összefoglaló - Merre tovább MRE?

- Minden egyházáért felelősséget viselő református keresztyén, gyülekezet, fokozatos egyházi testület, református lelki szellemi műhely foglakozzon a kérdéssel és alakítsa ki álláspontját, fogalmazza meg ez irányú feladatait saját szintjén.
- A stratégia konkrét legyen, közérthető és rövid.

Összefoglaló - Merre tovább MRE?

- Legsürgetőbb feladatunk, hogy egyházunkban mind spirituális, mind intellektuális értelemben megújítsuk a gyülekezeti élet hagyományosnak mondható formáit, és megszólítsuk a gyülekezet perifériáján, vagy azon kívül élő statisztikai reformátusokat.

A fokozatos egyházi testületek felelőssége, hogy kidolgozzák azt a missziós programot, amellyel az Istent kereső magyar emberekhez eljuttatható az Evangélium üzenete és a magyar reformáció kincses öröksége. Ezzel párhuzamosan, modellt teremtő új gyülekezeteket sokaságát kell alapítani a transzcendencia iránt fogékony, de valós istenkép nélküli milliányi honfitársunkból.

Összefoglaló - Merre tovább MRE?

- **2017-ben fogjuk ünnepelni a reformáció 500 éves évfordulóját.**
- **Adjon erőt és bölcsességet az Úr mindannyiunknak, hogy erre az időpontra – Isten kegyelméből – elkezdjük egyházunk megreformálásának átfogó programját a gyülekezetektől a zsinatig bezárólag.**

**Köszönöm a figyelmüket
és a türelmüket!**

